

2023-04-20
S2023/01431 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att ta fram ett nationellt kunskapsstöd för postcovid och andra postinfektiösa tillstånd

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett samlat nationellt kunskapsstöd för diagnostik, vård och rehabilitering av postcovid och andra postinfektiösa tillstånd som riktar sig till både primär- och specialistvård, inbegripet kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Kunskapsstödet kan vända sig till både aktörer inom berörda professioner och beslutsfattare.

Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen även främja samverkan och stödja kunskapsspridning om postcovid och andra postinfektiösa tillstånd. I det ingår bl.a. att inhämta och sammanställa erfarenheter från regioner med mottagningar som har etablerats för dessa tillstånd. Socialstyrelsen ska också dokumentera erfarenheter från andra internationella aktörers arbete på området. Vid genomförandet av uppdraget ska skillnader mellan barn och vuxna, inbegripet äldre, samt mellan kvinnor och män beaktas.

Socialstyrelsen ska därutöver analysera vad ett nationellt kunskapscentrum för postcovid och andra postinfektiösa tillstånd kan bidra med samt förutsättningarna för att bilda ett sådant kunskapscentrum.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs samverka med regionernas nationella system för kunskapsstyrning. Socialstyrelsen ska också föra dialog med Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), regioner, kommuner, berörda lärosäten, professions- och specialistorganisationer, patientföreträdare samt andra aktörer som myndigheterna bedömer vara relevanta för uppdragets genomförande.

Socialstyrelsen ska, senast den 30 november 2023, lämna en muntlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Uppdraget ska slutrapporteras senast den 14 augusti 2024.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2023 använda 3 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2023 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2023.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2024 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Covid-19 pandemin har medfört att många patienter rapporteras ha kvarstående symptom eller utvecklar nya symptom efter genomgången covid-19-infektion, så kallad postcovid. Av Socialstyrelsens patientregister framgår att de vanligaste symptomen på postcovid bl.a. är besvär med lungfunktionen eller andningen, hjärntrötthet eller kognitiv nedsättning samt smärta. De flesta symptom avtar successivt, men vissa personer kan drabbas av långvariga och ibland allvarliga besvär och kan därför behöva både utredning, behandling, rehabilitering och uppföljning.

Då postcovid är förhållandevis nytt är kunskapsläget ännu begränsat. För att få en ökad förståelse för effekterna av genomgången infektion av covid-19 och för att hitta bättre metoder för behandling och rehabilitering har regeringen beslutat om ett flertal uppdrag till myndigheter.

Den 4 mars 2021 gav regeringen bl.a. SBU ett uppdrag att löpande utvärdera och sprida kunskap om det vetenskapliga stödet avseende behandling och rehabilitering av patienter med långvariga effekter av sjukdomen covid-19 (S2021/02146). Av SBU:s rapport framgår att det vetenskapliga underlaget avseende behandling av postcovid, vid tidpunkten för publiceringen, hade

mycket låg tillförlitlighet men att stora forskningsinsatser pågår och att kunskapen om postcovid kontinuerligt utvecklas.

I Socialstyrelsens uppdrag att utveckla ett stöd för hälso- och sjukvården gällande patienter med långvariga symtom efter genomgången covid-19 infektion (S2021/01100) konstaterar myndigheten att symtombilden för postcovidpatienter är närliggande andra postinfektiösa syndrom så som svår influensa, sepsis, kroniskt trötthetssyndrom (ME/CFS), postintensivvårdssyndrom, Pediatric Acute-onset Neuropsychiatric Syndrome (PANS/PANDAS) med flera. Patienter som har drabbats av postinfektiösa tillstånd har ofta en komplex symtombild som kan kräva multiprofessionella insatser.

Kunskapsläget utvecklas kontinuerligt och för att kunna ge dessa patientgrupper en helhetsbedömning behövs ett samlat nationellt kunskapsstöd. Stödet syftar till att stödja hälso- och sjukvården med att identifiera, behandla, rehabilitera och följa upp patienter med postcovid och andra postinfektiösa tillstånd för att därigenom skapa förutsättningar för en jämlik, individanpassad och tillgänglig vård i hela landet.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Albert Sundelius

Kopia till

Kammarkollegiet
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering
Sveriges Kommuner och Regioner